

**KONCERTINĖS ĮSTAIGOS
LIETUVOS NACIONALINĖS FILHARMONIJOS**

**2017 METŲ
VEIKLOS ATASKAITA**

2018 m. vasario 15 d.

Vilnius

I. STRATEGINIO VEIKLOS PLANO ĮGYVENDINIMAS

Konteksto (aplinkos) analizė

Koncertinė įstaiga Lietuvos nacionalinė filharmonija (toliau – Nacionalinė filharmonija), vykdydama savo misiją „Puoselėti Lietuvos muzikinę kultūrą ir atlikėjų meną pristatant klausytojams šalies ir užsienio klasikinę ir šiuolaikinę muziką“, savo veikla įgyvendina valstybės politiką profesionaliojo scenos meno srityje – ugdo kultūringą ir kūrybingą visuomenę, tenkina visuomenės poreikį profesionaliam muzikos menui, teikia kultūros paslaugas visoms (ir labiausiai pažeidžiamoms) visuomenės grupėms, prisideda prie šalies įvaizdžio formavimo užsienyje.

Nacionalinė filharmonija yra pajėgi sukurti ir įgyvendinti aukščiausio profesinio lygio reikalaujančius projektus, jos koncertinės programos sėkmingai pristatomos užsienyje, o meno kolektyvai pelno pripažinimą ir atstovauja Lietuvai svarbiuose valstybinės reikšmės renginiuose. Tam dažniausiai yra būtinas papildomas, nei patvirtintas metinis, finansavimas. Profesionaliojo scenos meno veiklos nacionalinė programa, patvirtinta Lietuvos Respublikos kultūros ministro 2017 m. lapkričio 30 d. įsakymu Nr. IV-1144, suteikia galimybę gauti papildomą finansavimą profesionaliajai muzikos meno kūrybai ir sklaidai Lietuvoje ir užsienyje. Nacionalinė programa bus pradėta įgyvendinti nuo 2018 m., tačiau jau 2017 m. Nacionalinė filharmonija sukūrė išskirtines koncertines programas, skirtas Lietuvos valstybės atkūrimo 100-mečiui paminėti, kurios bus finansuojamos iš Nacionalinės programos lėšų ir atliktos valstybinės reikšmės renginiuose ne tik Lietuvoje, bet ir užsienyje: Latvijoje, Lenkijoje, Prancūzijoje, Vokietijoje, Ukrainoje.

Nacionalinė filharmonija savo veikla prisideda prie kultūros prieinamumo didinimo, kultūrinės ir socialinės atskirties mažinimo: bendradarbiauja su miestų ir rajonų savivaldybėmis, aprėpdama daugelį ir pasiekdama net labiausiai nutolusius Lietuvos miestelius bei vietas ir rengia koncertus jų gyventojams. Renginių vietose jaučiama padidėjusi renginių pasiūla, daugėja nemokamų kultūrinių priemonių, finansuojamų valstybės lėšomis. Dėl to auga konkurencija dėl auditorijos ir mažėja vietinių partnerių interesas bendradarbiauti bent iš dalies prisidedant savo resursais. Vietinės kultūros įstaigos vis dar yra linkusios pristatyti savo gyventojams komercinę populiariąją, nei klasikinės muzikos scenos meno produkciją. Tokį pasiūlos pasirinkimą nulemia regionų gyventojų išsilavinimas, skaičiaus mažėjimas, ribota infrastruktūra. Dėl šių priežasčių 2017 m. Nacionalinė filharmonija surengė 10 proc. mažiau koncertų Lietuvos regionuose, nei planavo.

Nacionalinės filharmonijos veikla pritraukia komercinius partnerius: jau antrus metus vykdomas bendradarbiavimas su viena didžiausių Lietuvoje verslo įmonių koncernu „Achema“. Svari „Achemos“ parama leido pradėti įgyvendinti kelis strategiškai svarbius Nacionalinės filharmonijos projektus: koncertų filmavimo bei įrašymo studijos ir skaitmeninės koncertų salės įkūrimą platformoje nationalphilharnic.tv. Rėmėjo lėšos taip pat investuotos į rinkodarą, viešuosius ryšius ir yra pastebėtos lankytojų, ypatingai socialinių tinklų – tai pritraukė jaunesnę auditoriją, praplėtė auditoriją. Koncerno vadovybė ir darbuotojai lankėsi svarbiuose koncertuose, viešojoje erdvėje deklaravo partnerystę. Nacionalinės filharmonijos veikla teigiamai veikia kitų ūkio subjektų ekonominę veiklą ir skatina jų teikiamų paslaugų vartojimą – eidami į koncertus lankytojai papildomai įsigyja prekių ir paslaugų (transporto, maitinimo, reprezentacijos ir pan.).

Nacionalinės filharmonijos meninę strategiją padeda įgyvendinti bendradarbiavimas su Nacionaliniu Lietuvos radiju ir televizija (LRT). 2017 m. LRT įrašė 51-ą Nacionalinės filharmonijos koncertą (iš jų 23 – audiovizualiniai ir garso įrašai, 51 – garso įrašai) - tai rodo programų patrauklumą ir aktualumą, plečiamas klausytojų ratas.

STRATEGINIS TIKSLAS:

**KURTI IR PRISTATYTI LIETUVOJE IR UŽSIENYJE MUZIKOS PROGRAMAS,
PROPAGUOTI LIETUVIŲ KOMPOZITORIUS IR ATLIKĖJUS, UŽTIKRINANT
AUKŠTĄ MENINĘ SOLISTŲ IR KOLEKTYVŲ ATLIKIMO KOKYBĘ**

**1 lentelė. Strateginį tikslą įgyvendinančios programos Lietuvos Respublikos valstybės
biudžeto asignavimų panaudojimas 2017 m.**

Programos kodas	Programos pavadinimas	Asignavimų panaudojimas (tūkst. Eur)			
		Patvirtintas planas	Patikslintas planas*	Faktiškai panaudota	Panaudojimo dalis nuo patikslinto plano (proc.)
01-03	Klasikinės ir šiuolaikinės muzikos meno sklaida	4676,0	4837,6	4834,8	99,9
	<i>Iš jų ES ir kita tarptautinė finansinė parama</i>		5,8	5,8	100,0

* planas didintas: 139,8 tūkst. Eur dėl pajamų, įmokamų į valstybės biudžetą, faktinio įvykdymo (nepanaudoto praėjusių metų likučio ir viršplaninių einamųjų metų pajamų); 15,0 tūkst. Eur – darbo užmokesčiui pagal Lietuvos Respublikos finansų ministro 2017-03-30 įsakymą Nr. 1K-120. Taip pat skirta 6,8 tūkst. Eur (iš jų 5,8 tūkst. – ES lėšų) investicinio projekto „Lietuvos nacionalinės filharmonijos modernizavimas“ vykdymui (parengiamiesiems darbams).

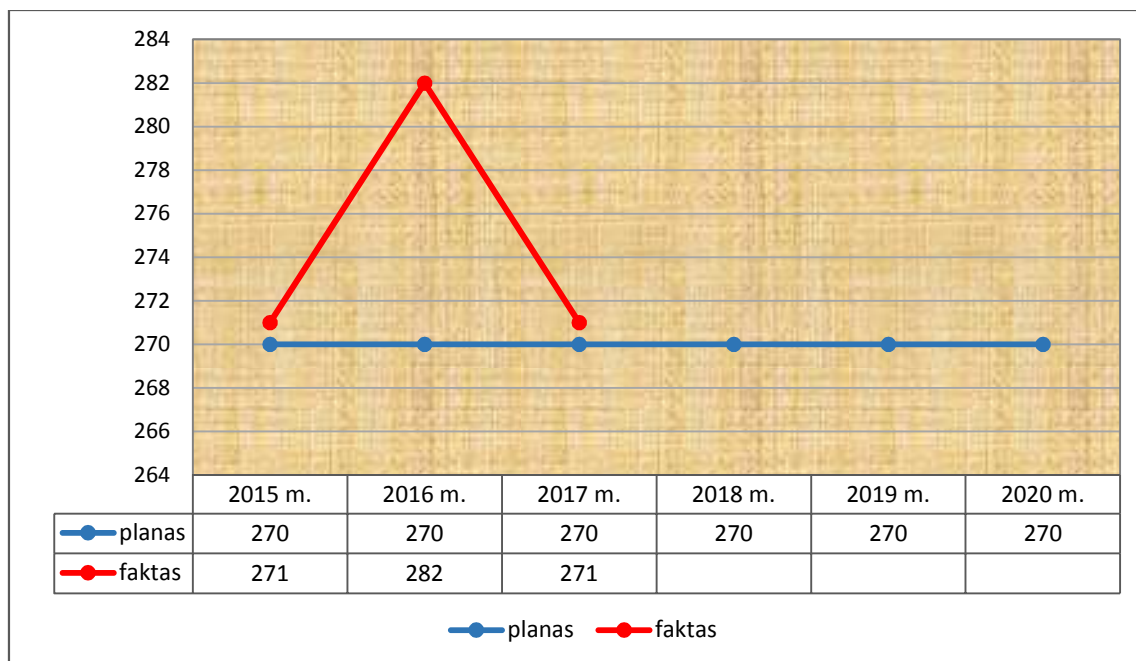
Strateginiam tikslui pasiekti buvo nustatyti du efekto kriterijai:

- 1-asis „Sukurtų ir atliktų nekartotinių unikalių koncertų programų skaičius“,
- 2-asis „Lankytojų skaičiaus pokytis, lyginant su praėjusiais metais“.

1-ojo efekto kriterijaus „Sukurtų ir atliktų nekartotinių unikalių koncertų programų skaičius“ planuotos ir pasiektos reikšmės pateikiamos 1 grafike.

Nekartotinos unikalios programos rengiamos atsižvelgiant į šiuos pagrindinius faktorius:

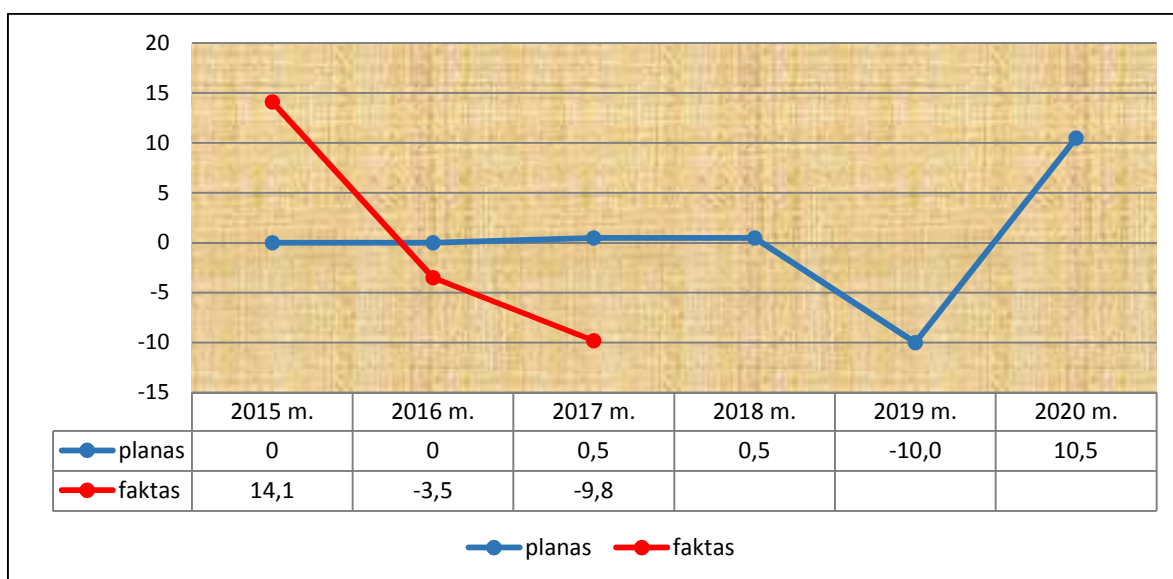
- išskirtinumas žanrinio arba atlikimo požiūriu;
- nacionalinio repertuaro puoselėjimas;
- programos aktualumas klausytojui;
- edukacinė programos reikšmė.

1 grafikas. Sukurtų ir atliktų nekartotinių unikalių koncertų programų skaičius, vienetais.

Naujas unikalias koncertų programas parengė ir pristatė klausytojams ne tik Nacionalinės filharmonijos (savi) meno kolektyvai, bet ir kviestiniai Lietuvos bei užsienio kolektyvai. Iš visų 2017 m. unikalių programų (271) daugiausiai jų atliko savi meno kolektyvai– 184. Kiti pakviesti meno kolektyvai atliko 87 programas.

2-ojo efekto kriterijaus „Lankytojų skaičiaus pokytis, lyginant su praėjusiais metais“ planuotos ir pasiektos reikšmės pateikiamos 2 grafike. Tai yra naujas kriterijus, nustatytas nuo 2017 m., todėl 2015–2016 m. planuotos reikšmės nenurodomos.

2 grafikas. Lankytojų skaičiaus pokytis, lyginant su praėjusiais metais, procentais.

2017 m. nepavyko pasiekti planuoto didesnio lankytojų skaičiaus 0,5 proc., nei praėjusiais metais, nes 2017 m. koncertus aplankė 9,8 proc. mažiau lankytojų (2016 m. – 117,9 tūkst., 2017

m. – 106,3 tūkst. žmonių). Pagrindinės priežastys yra šios: surengta mažiau užsakomųjų koncertų regionuose dėl padidėjusios kitų įstaigų renginių pasiūlos ir konkurencijos; sulaukta mažiau koncertų lankytojų dėl nepalankių vasaros oro sąlygų (dvarų kiemuose, pajūrio kurortuose); koncertuota mažesnėse salėse užsienyje. Mažesniam koncertų skaičiui įtakos turėjo ir išaugusios koncertų išlaidos dėl infliacijos, ypatingai padidėjo atlygis samdomiems atlikėjams.

2019 m. planuojamas lankytojų skaičiaus sumažėjimas 10 proc. dėl Nacionalinės filharmonijos koncertų salės rekonstrukcijos, kurios metu (2019 m. sausio – rugsėjo mėn.) salė neveiks. Atitinkamai 2020 m., po rekonstrukcijos, planuojamas lankytojų skaičiaus augimas.

Strateginiam tikslui įgyvendinti parengta programa „Klasikinės ir šiuolaikinės muzikos meno sklaida“. Toliau pateikiama informacija apie šios programos vykdymą 2017 m.

PROGRAMA

KLASIKINĖS IR ŠIUOLAIKINĖS MUZIKOS MENO SKLAIDA

Įgyvendinant programos tikslą „*Puoselėti, kurti ir plėtoti aukščiausiojo lygio muzikos meno kultūrą ir tradicijas, pristatyti iškiliausią muzikos meną*“ koncertų lankytojams buvo sudarytos galimybės pažinti Lietuvos bei užsienio klasikinę ir šiuolaikinę muziką, vykdomas muzikinis švietimas, formuojamas teigiamas mūsų šalies kultūros įvaizdis užsienyje.

Pasiekti 2017 m. veiklos rezultatai.

Surengti 276 koncertai, iš kurių 256 Lietuvoje ir 20 užsienyje. Surengti 97 koncertai stacionare t.y. Nacionalinėje filharmonijoje, 33 – kitose salėse Vilniuje (Taikosios dailės muziejuje, Lietuvos nacionaliniame operos ir baleto teatre, Lietuvos Didžiosios Kunigaikštystės valdovų rūmų kieme, bažnyčiose ir kt.), 126 – Lietuvos regionuose. Koncertų išvykose po Lietuvą surengta 10 proc. mažiau, nei planuota dėl kitų kultūros renginių, finansuojamų valstybės lėšomis, pasiūlos ir konkurencijos. Nežiūrint į tai, koncertai regionuose sudaro 49,2 proc. visų surengtų koncertų Lietuvoje skaičiaus – tuo skirtas ne mažesnis dėmesys jų klausytojams.

Koncertus Lietuvoje aplankė 92,4 tūkst. lankytojų, iš kurių: 50,0 tūkst. – Nacionalinėje filharmonijoje, 11,0 tūkst. – kitose salėse Vilniuje ir 31,4 tūkst. – Lietuvos regionuose. Koncertus užsienyje aplankė 13,9 tūkst. lankytojų.

Puoselėjant nacionalinį repertuarą, koncertų programose Lietuvoje ir užsienyje skambėjo 127 nacionaliniai kūriniai. Išleista Lietuvos kamerinio orkestro kompaktinė plokštelė CD, kurioje įrašyti iškiliausių lietuvių autorių: Broniaus Kutavičiaus, Osvaldo Balakausko ir Algirdo Martinaičio, darančių didžiulę įtaką mūsų dabarties muzikos raidai, kūriniai.

Gautos pajamos už koncertus 2017 m. sudaro 744,6 tūkst. Eur (iš jų: 456,1 tūkst. Eur – už parduotus bilietus, 288,5 tūkst. Eur – už pagal sutartis parduotus koncertus), o tai yra daugiau, nei per praėjusius metus: 2016 m. – 653,1 tūkst. Eur, 2015 m. – 523,7 tūkst. Eur, nors 2017 m. surengtų koncertų skaičius (276) nebuvo didesnis už 2016 m. (300), 2015 m. (326). Pajamų augimą įtakėjo ir bilietų kainų didinimas dėl infliacijos, bet, nežiūrint į tai, Nacionalinės filharmonijos koncertinės programos buvo patrauklios lankytojams bei koncertų užsakovams.

2017–2019 m. strateginiame veiklos plane Nacionalinė filharmonija išskyrė du veiklos prioritetus „Didinti Nacionalinės filharmonijos teikiamų paslaugų kokybę ir prieinamumą, mažinant kultūrinę bei socialinę atskirtį“, „Plėtoti Lietuvos muzikos meno kultūros pristatymą užsienyje, formuojant teigiamą šalies kultūros įvaizdį“ ir atliko tokius svarbiausius darbus:

1. Bendradarbiaujant su Lietuvos regionų savivaldybėmis bei kultūros centrais aukštu profesiniu lygiu pristatytos koncertinės programos jų visuomenei, ypatingą dėmesį skiriant vaikams ir moksleiviams, socialiai remtiniems asmenims. Vykdytas bendradarbiavimas su Zarasų, Ukmergės, Pasvalio, Alytaus, Mažeikių, Palangos, Vilkaviškio savivaldybėmis, miestelių: Gargždų, Šalčininkų, Kretingos, Gelgaudiškio, Ežerėlio, Žiežmarių, Kretingos, Palomenės, Samylų kultūros centrais, Anykščių menų centru, Šiaulių miesto „Laiptų galerija“, koncertine įstaiga Klaipėdos koncertų sale, viešąja įstaiga Pažaislio muzikos festivaliu ir, atsižvelgiant į jų pageidavimus, surengti 126 koncertai miestų koncertų salėse bei mokyklose, miestelių kultūros centruose, dvaruose, bažnyčiose, bibliotekose. Surengtas koncertas Antavilių socialinės globos namuose. Lietuvos muzikų rėmimo fondo iniciatyva Nacionalinės filharmonijos salėje surengtas koncertas, skirtas Tarptautinei neįgaliųjų dienai paminėti, į kurį atvyko apie 700 dalyvių iš visos Lietuvos.

Skirtas ypatingas dėmesys vaikų ir moksleivių edukacijai. Pažintinės muzikinės programos iš ciklų „Muzikos enciklopedija gyvai“, „Koncertai visai šeimai“ skambėjo 55 koncertuose, kuriuos aplankė 17,6 tūkst. klausytojų. Koncertų geografija plati: Vilnius, Zarasai, Jonava, Ukmergė, Klaipėda, Kaunas, Plungė, Kaišiadorys, Kretinga, miesteliai: Žiežmariai, Kernavė, Bernatonyš, Daugai, Ringailai, Paparčiai, Samylai, Alsėnai, Kazlų rūda, Bartkininkai. Suorganizuota 18 edukacinių užsiėmimų su galimybe pamatyti orkestrų darbą iš arčiau: apsilankyti jų repeticijose, susipažinti su muzikos instrumentais. Išleista kompaktinė plokštelė CD „Apie Motušę Žąsį, Petią ir Vilką“, skirta jauniausiai auditorijai, kurioje atliekama Maurice'o Ravelio orkestrinė siuita „Mano motušė Žąsis“ ir Sergejaus Prokofjevo simfoninė pasaka „Petia ir Vilkas“.

2. Surengti du tarptautiniai muzikos festivaliai Vilniuje: 21-asis Vilniaus festivalis ir 5-asis Vilniaus fortepijono muzikos festivalis, kuriuos aplankė 10,8 tūkst. klausytojų. Vilniaus festivalis klausytojams pristatė išskirtinę įvairių muzikos žanrų aukščiausio meninio lygio programą, kurioje kartu su Nacionalinės filharmonijos meno kolektyvais koncertavo žymūs užsienio solistai: Elina Garanča iš Latvijos, Mario Brunello iš Italijos, pianistas Ezio Bosso iš Italijos ir dirigentas Karel Mark Chichon iš Didžiosios Britanijos. Festivalyje koncertavo Vokietijos WDR (Vakarų Vokietijos radijo) simfoninis orkestras, senosios muzikos ansamblis „Il Giardino Armonico“, perkusijos grupė „Dadakan Tenko“ iš Japonijos, vargoninkas Hayo Boerema iš Olandijos. Skirtas ypatingas dėmesys iškilų lietuvių kompozitorių kūrybai: festivalio užsakymu skambėjo kompozitorės Justės Janulytės kūrinio „Vidurnakčio saulė“ premjera bei surengtas kompozitoriaus Osvaldo Balakausko kamerinių kūrinių koncertas, skirtas jo 80-mečiui paminėti. Kitas tarptautinis Vilniaus fortepijono muzikos festivalis klausytojams pasiūlė fortepijono muzikos įvairovę – rečitalį, trigubą rečitalį, tris dvigubus rečitalius, tris pianistų pasirodymus su orkestrais. Festivalio koncertinę programą atliko garsių užsienio konkursų: Klivlando, Pretorijos, Utrechto, Chopino, Rubinsteino konkursų laureatai, koncertavo ryškiausia Lietuvos pianistė Mūza Rubackytė.

3. Surengtos Lietuvos nacionalinio simfoninio orkestro gastrolės Azijoje ir tuo įgyvendintas vienas iš ambicingiausių planų – kuo plačiau pristatyti Lietuvos muzikos kultūrą pasaulyje. Orkestras koncertavo Indijoje, Mumbajaus Nacionaliniame scenos menų centre ir Tailande, Bankoko muzikos festivalyje. Koncertas Mumbajuje buvo valstybinės reikšmės renginys, skirtas 25-osioms Lietuvos ir Indijos diplomatinių santykių užmezgimo metinėms paminėti, kuriame dalyvavo Lietuvos užsienio reikalų ministras Linas Linkevičius, Lietuvos ir Indijos diplomatai, lietuvių bendruomenės atstovai. Koncertus aplankė 2,0 tūkst. klausytojų.

Kitas Nacionalinės filharmonijos kolektyvas – Lietuvos kamerinis orkestras reprezentavo mūsų šalį Kinijoje: koncertavo Šendženo tarptautiniame muzikos festivalyje ir Žengžou muzikos festivalyje. Orkestras Kinijos publikai (apsilankė 4,0 tūkst. klausytojų) pristatė unikalią lietuvių kompozitorių: Algirdo Martinaičio, Broniaus Kutavičiaus, Jono Tamulionio ir kinų kompozitorių kūrinių programą. Kamerinis orkestras taip pat koncertavo Prancūzijoje, prestižinėje Paryžiaus Eliziejaus laukų teatro salėje.

4. Įvykdyta muzikinių mainų su Lenkija programa: parengta unikali Lietuvos kamerinio orkestro ir Vroclavo Nacionalinio muzikos forumo choro koncertinė programa ir pristatyta klausytojams Lietuvoje (Vilniuje ir Kaune) ir Lenkijoje (Katovicuose ir Vroclave). Lenkijos kvietimu Lietuvos nacionalinis simfoninis orkestras koncertavo Lenkijos Bydgoščio muzikos festivalyje, kuriame atliko nacionalinį kūrinių – M.K. Čiurlionio simfoninę poemą „Miške“.

5. Nacionalinės filharmonijos kvietimu Lietuvoje koncertavo du žymiausi kinų orkestrai: Džedziango tradicinis orkestras iš Pietų Kinijos ir Šaansi televizijos kinų orkestras iš Šiaurės Kinijos su programa „Šilko kelias“. Lietuvos klausytojams buvo suteikta unikali galimybė susipažinti su Kinijos nacionaline muzikine kultūra. Šios gastrolės yra jau keletą metų besitęsiančio Nacionalinės filharmonijos ir Kinijos kultūros institucijų bendradarbiavimo rezultatas: nuo 2015 m. kasmet deleguojami Lietuvos meno kolektyvai į Kiniją, o Kinijos profesionalūs muzikos kolektyvai jau ne kartą gastroliavo Lietuvoje.

Šiais svarbiausiais atliktais darbais Nacionalinė filharmonija prisidėjo prie 17-os Lietuvos Respublikos Vyriausybės programos įgyvendinimo plano 2.4 krypties „Kultūros paslaugų prieinamumo didinimas visoje Lietuvoje“ ir darbo 5.5.13. „Lietuvos žinomumo, kultūros sklaidos ir kūrybinio potencialo užsienyje stiprinimas“ įgyvendinimo.

Veiklos rezultatų nauda visuomenei ir šalies nacionalinei kultūrai.

Nacionalinės filharmonijos strateginės veiklos programos įgyvendinimas yra svarbus, nes ugdo kūrybingą ir kultūringą visuomenę, tenkina visuomenės poreikį profesionaliajam scenos menui, mažina kultūrinę ir socialinę atskirtį, teikia kultūros paslaugas visoms (ir pažeidžiamiausioms) visuomenės grupėms, skatina kūrybą, puoselėja nacionalinį repertuarą, pristato šalies muzikinės kultūros pasiekimus užsienyje, prisideda prie šalies įvaizdžio užsienyje formavimo.

Generalinė direktorė

Rūta Prusevičienė